

Lægen og præsten: Beretning fra et inspirerende symposium med højt til himlen

Fra Kolding breder lokale samarbejder mellem praktiserende læger og sognepræster sig i disse år. Samarbejdet handler om de af vores patienter, der har brug for hjælp til at håndtere kriser og nye livssituationer via eksistentielle og åndelige samtaler. Der er god energi og synergi i samarbejdet. Oplevelsen er, at de to faggruppers tilgang kan berige og supplere hinanden.

Som praktiserende læger udøver vi hver dag eksistentiel omsorg for vores patienter. Vi har krisesamtaler og eksistentielle samtaler. I mange konsultationer indgår små dryp af samtale om håb, mod, accept, mening, skyld, angst, ensomhed og andre grundlæggende aspekter af livet. Vores patienter kan hyppigt finde støtte i samtalen med os – den trygge, kendte læge, som måske kan sætte ord og perspektiv på det, den enkelte patient udfordres af. Patienten kan dele sin sorg og eller sine håb og derved få lettet vejen videre en lille smule.

Sognepræster tilbyder sjælesorgsamtaler, når livet gør ondt. For os læger virker det måske som et lidt fremmed ord, hvor det kan være godt at

vide, at sjælesorg handler om omsorg og ikke nødvendigvis om sorg. Langt hen ad vejen kan disse samtaler handle om det samme, som vi som læger taler med vores patienter om. Men præstens åndelige tilgang og mere rigelige tid til rådighed i den enkelte samtale, kan for nogle af patienterne være et godt supplement til det, vi kan tilbyde.

Det er gratis at opsøge sjælesorgsamtaler hos præsten, og det er et tilbud til alle, uanset om man er kristen, har en anden religion eller er ateist. Fokus i sjælesorgen er ikke forkyndelse, men omsorg for den enkelte – uanset religiøst ståsted.

Symposium med højt til himlen

En solrig tirsdag i maj samledes 90 mennesker i Fredericia til et symposium om samarbejde mellem praktiserende læger og sognepræster. Her mødtes præster, praktiserende læger, forskere, patienter og en enkelt biskop. De to ildsjæle fra Kolding, tidligere praktiserende læge Inger Uldall Juhl og sognepræst Lone Vesterdal, sørgede for smittende energi og et program smækfyldt af kloge tanker, gode op-

læg og en livlig afsluttende paneldebate.

Grundidéen fra Kolding er, at interesserede praktiserende læger og sognepræster i et område mødes og får bedre kendskab til hinanden. Det handler om at få professionelt og personligt kendskab til hinandens hverdag, og det handler om at foreslå patienter og sognebørn kontakt til henholdsvis præst og læge, når det findes hensigtsmæssigt.

Idéen og erfaringen er, at når vi kender hinanden og hinandens kompetencer, muligheder og tilbud, kan vi som læger hhv. præster supplere vores egne tilbud med en uformel henvisning til hinanden, når det findes relevant. Det kan være os som læger, der henviser til en samtale med præsten efter et dødsfald, og det kan være præsterne, der henviser til os, hvis de mistænker angst eller depression. Erfaringen er, at det er lettere at henvise til et menneske, man kender og kan sætte navn på.

Det hele startede i Kolding

I Kolding har de gennem flere år holdt årlige møder for interesserede læger

Vil du vide mere: Inger viser her bogen "Samarbejdets ABC", som er anmeldt på side 53 i dette blad. Foto: Gunver Lillevang.

og præster, og de har udformet en pjece, som den enkelte læge og præst kan uddele, når det findes relevant. De har efterhånden en del erfaring med at henvise patienter fra den ene profession til den anden. Ideen til samarbejdet opstod hos læge Inger Uldall Juhl og præst Lone Vestergaard. Ud over at iværksætte det lokale samarbejde har de også skrevet bøger og flittigt fortalt og undervist om konceptet, så det lige så stille er blevet kendt og spredt ud i hele landet.

På symposiet fremlagde repræsentanter fra Roskilde, Guldborgsund, Nyborg-Kerteminde og Haderslev fire forskellige fortællinger om, hvordan de hver især har grebet idéen an og er gået i gang med lignende samarbejder i deres lokalområder. Glæden og synergien mellem læger og præster var til at føle i rummet.

Problemer kan løses – byrder skal bæres

Lektor i sjælesorg Ole Raakjær talte om sjælesorgens relevans i almen praksis. Det var kloge ord, som jeg i hvert fald godt kan genbruge et par stykker af i samtalerne med mine patienter.

Lidelse er et vilkår i livet. Som læ-

ger kan vi lytte og trøste og derved lette byrden lidt for patienten. Ikke ved at overtage eller fjerne byrden, men ved at følges og være med patienten.

En vigtig pointe er at skelne mellem problemer og byrder. Som læger er vi eksperter i at løse problemer. Vi kan være så optagede af problemløsning, at vi selv – eller andre – kan forvente af os, at vi også skal løse noget, som faktisk ikke er løsbart. Byrder er ikke problemer. Det er livsvilkår, som vores patienter kan have brug for vores hjælp og støtte til at bære. Problemer kan løses – byrder skal bæres.

Den skelnen kan være supervigtig for os som praktiserende læger. Jeg kender i hvert fald følelsen af i en konsultation at sidde med en forventning til mig selv og/eller fra patienten om, at jeg skal løse et problem, som jeg egentlig ikke har magt til at løse. Lige netop der kan det være en hjælp, hvis jeg kan få øje på, at det handler om en byrde, som jeg hellere skal hjælpe patienten til at bære. Den opgave er meget mere fredelig for mig at gå ind i.

Og så sagde Ole Raakjær noget væsentligt om håb og håbløshed, som gik lige ind på min lystavle: "Håbet

kan skabes ved, at håbløsheden deles". Tankevækkende og vigtigt...

Kærlighed til medmennesket

Der var i det hele taget mange kloge ord i løbet af dagen. Formand for DSAM Bolette Friederichsen kom med en hel række fine hverdagsfortællinger om, hvordan den åndelige og eksistentielle omsorg kan fylde for os og patienterne i almen praksis. Professor Niels Christian Hvidt fortalte fra forskningen på området, at de åndelige behov i snit topper omkring en måned efter, at en kræftdiagnose er stillet. Det kan måske være godt at være opmærksom på.

Før den afsluttende debat holdt biskop Marianne Christiansen, Haderslev Stift, et oplæg, hvor hun på smukkeste vis kom rundt om bl.a. præster og lægers oprindeligt fælles ophav, om Hippokrates, lægeløftet og det, der i nutiden er fælles for læger og præster: kærlighed til medmennesket. Smukt!

Og så sluttede dagen af med en livlig paneldebat med plads til grin – ikke mindst af praktiserende læge Jens Rosbachs patientfortællinger og billeder af gule recepter med ordinationer af f.eks. "en hund med behov for daglige gåture" og "sund egoisme".

Jeg gik glad og beriget fra symposiet. Jeg håber, at ideen om dette tværfaglige samarbejde fortsat vil trives og brede sig ud over landet. Jeg tror, at samarbejder som dette kan lette vores hverdag lidt – til vores og vores patienters gavn. ●

VIL DU VIDE MERE OM EMNET?

Så læs bogen: "Samarbejdets ABC for praktiserende læger og sognepræster – Inspiration og vejledning" af Inger Uldall Juhl og Lone Vestergaard. Du finder en kort anmeldelse af bogen på side 53 i dette Practicus.